

Verhalenbundel Haptonomie en Haptotherapie

Correspondentie: Gert A Klabbers, Therapiecentrum Ietje Kooi Straweg 25,
7311 GZ Apeldoorn, Nederland. E-mail: praktijk@gertklabbers.nl

Verhalen

1. Eerste contact	1
2. Duimendik	2-3
3. Aandacht na de bevalling	4
4. Affectieve voeding	5
5. Schoot	6

Interviews

6. Bevalling	7-9
7. Haptonomie in de verloskamer	10-11
8. Aanraken van baby's en kinderen	12

Haptotherapie

9. Intakeverslag Haptotherapie	13-16
10. Behandelingsverslag Haptotherapie	17-19

Eerste contact

Auteur: Gert A. Klabbers

Ik kwam zelf voor het eerst in aanraking met Haptonomische Zwangerschapsbegeleiding toen mijn vrouw zwanger was van ons eerste kind. Wat me destijds het meest geraakt heeft, is de manier waarop ik er als man bij betrokken werd. Het was in een tijd dat het je, tijdens een bezoek aan de verloskundige, kon overkomen dat er voor jou als man geen plaats was om te gaan zitten, geen stoel, zelfs geen krukje. Je moest gewoon blijven staan. Bij de haptonomische zwangerschapsbegeleiding stond ik er vanuit mezelf eerst ook zo bij. Maar toen werd me gezegd; "kom erbij, het is jouw vrouw die zwanger is, het is ook jouw kindje." En dan, via aanraken, contact zoeken met je kindje. Ik was eerst verwonderd dat de baby reageerde. Het was hartstikke leuk. Mijn vrouw was vooral onder de indruk van de mogelijkheden om de weeën op te vangen en om te gaan met pijn. De Haptonomische voorbereiding op de bevalling en vanuit je gevoel samen zoeken naar een goede houding heeft ons vertrouwen gegeven in het natuurlijke verloop van de bevalling. De laatste bijeenkomst na de bevalling was leuk om samen met ons kindje, alles wat we geleerd hadden nog eens door te nemen.

Duimendik

Auteur: Gert A. Klabbers

Samen praten ze/ Ondertussen heeft hij z'n hand op haar buik liggen. Zachtjes maakte zijn duim een kleine beweging. Dan legt zij haar hand op zijn hand. Het ligt er duimendik bovenop, hier is sprake van tederheid. Maar de omvattende koesterende aanraking is niet hetgeen mij het meest raakt. Ook de blik in hun ogen niet. De beweging van de duim van de man is hetgeen mij intrigeert. Waar komt die beweging vandaan? Ik heb ernaar geïnformeerd, maar altijd als ik er een vraag over stel, stopt de beweging en blijkt dat men er zich niet van bewust is. Als de duim op mijn verzoek of op initiatief van betrokkene weer in beweging komt, is het iets anders geworden. Blijkbaar verdraagt de beweging van de duim geen aandacht en is de beweging ook niet op afroep beschikbaar. De beweging van de duim is in deze context ook meer dan alleen een beweging. Het is een teder gebaar dat uit het gemoed komt. Ik heb dit gebaar in de praktijk tijdens de haptonomische zwangerschapsbegeleiding vooral bij mannen geobserveerd. Ik heb nog niet zo vaak een vrouw een teder gebaar zien maken met haar duim. Zij doet dat veeleer met haar volle hand. Nadat ik mijn verhaal van de duim heb geschreven zie ik op eenzelfde dag tweemaal nogmaals een gebaar van de duim. 's-Ochtends was ik aanwezig tijdens een rouwplechtigheid. De oude man, hij is overleden. Zijn oudste zoon staat naast de kist. Door zijn tranen heen doet hij zijn verhaal. Ik wordt geraakt door de verbondenheid en het verdriet en voel ook tranen achter mijn ogen. Ik sta in de achterste rij en zie dat de dochter van de overledene,

die naast haar moeder zit een hand op haar rug heeft liggen. Als de moeder begint te huilen, komt als vanzelf de duim van de dochter in beweging. Het lijkt een troostend gebaar.

's-Middags zag ik tijdens een jaaroverzicht op de televisie prinses Maxima en prins Willem Alexander. Het was een fragment van de huwelijksplechtigheid in de kerk. Terwijl de tangomuziek door de kerk galmde, raakte Maxima zichtbaar geëmotioneerd. En wie schets mijn verbazing, terwijl ze af en toe een traan wegveegt, zie ik weer de beweging van de duim. De cameraman had het ook gezien, want er volgde afwisselend meerdere close-ups, van de tranen en de beweging van de duim. Het lijkt alsof ze met het gebaar van haar duim steun zoekt. De betekenissen die ik aan het gebaar van de duim geef, zijn subjectief en mijn opmerking dat ik het gebaar vooral bij mannen heb gezien, wordt gelogenstraft door bovenstaande observaties. Maar ondanks de verschillende context waarin het voorkomt, is het evident dat het gebaar van de duim geen beweging is die je kunt doen. Het gebaar van de duim is een gemoedsbeweging die voortkomt vanuit een geraakt zijn in het gemoed.

Aandacht na de bevalling

Auteur: Gert A. Klabbers

Met alle aandacht voor ons kindje in haar buik, hebben wij gedurende de zwangerschap ook extra aandacht voor elkaar gehad. Na de geboorte van ons kindje ging in eerste instantie alle aandacht met de baby mee. De eerste weken waren wij vooral druk met ons kindje en het huishouden. Daarna kwam er ook weer meer aandacht voor elkaar. Haar buik zag er een beetje verfrommeld uit en voelde lubberig aan. Het vel was veel te ruim. Als ik mijn hand er oplegde, voelde ik een binnenkant en een buitenkant die er los omheen hing. Ondanks het feit dat de buik zelf niet uitnodigde om aangeraakt te worden, zijn we doorgedaan met aanraken van de buik zoals we dat ook tijdens de zwangerschap gedaan hebben. Gaandeweg kwam het vertrouwde gevoel weer terug.

Affectieve voeding

Auteur: Gert A. Klabbers

Aanraken is voeding voor levenskracht. Door aanraking voelt het kind zichzelf en krijgt het een plaats in zijn leefomgeving. Een baby ligt aan de borst en zit op schoot, wordt aangeraakt en geknuffeld. Een kleuter die de ruimte ingaat om de wereld te verkennen komt ook nog regelmatig terug op schoot om weer even te "tanken". En ook een kind dat al wat langer wegblijft komt weer terug op schoot om te voelen dat het goed is. Kinderen gaan afwisselend op pad en komen weer terug om affectief te tanken als het gevoel op is. Als kinderen ouder worden verandert de vorm van "affectief tanken". Een schoolgaand meisje van 10 jaar oud, komt uit school eerst aan tafel zitten om een kopje thee te drinken voordat ze in de buurt gaat spelen. Maar ook een zoon van 17 jaar oud, die zijn moeder optilt om te laten voelen hoe sterk hij is, is eigenlijk affectief aan het tanken. De vorm verandert, maar het is nog steeds even voelen dat het goed is. Een dochter van 34 jaar oud, wonend in het buitenland, is al 36 uren aan het bevallen en het schiet niet op. Ze belt haar moeder in Nederland en op het moment dat ze haar moeders stem hoort, begint ze te huilen. De weeën komen weer op gang en even later is de baby er. De vorm van affectief tanken verandert, maar er te "zijn" en je kind te "dragen" verandert nooit.

Schoot

Auteur: Gert A. Klabbers

In de schoot, uit de schoot, op de schoot, van de schoot en dan de ruimte in. Als eerste denk ik aan de moederschoot, maar vaders hebben ook een schoot. Toen ik hierover voor het eerst sprak met een vrouwelijke collega, zei ze: "hebben mannen nu ook al een schoot, kunnen ze dan nergens afblijven". Zo was het niet bedoeld, vaders hebben natuurlijk geen schoot in de letterlijke betekenis van "uit de moederschoot geboren worden". Vaders hebben een schoot in de betekenis van hun kind ruimte bieden waarin het zich opgenomen voelt en het zich mag manifesteren. Tijdens de haptonomische zwangerschapsbegeleiding werd mij duidelijk dat de intentie van ruimte bieden ook tijdens de zwangerschap al een rol speelt. Tijdens het aanraken van haar buik voelde ik dat niet alleen mijn vrouw maar ook ons kindje gevoel had voor de kwaliteit van mijn aanwezigheid. Als ik met mijn vingers op de buik drukte om de ligging van ons kindje te voelen, werd dat alleen verdragen als ik het zachtjes deed. Als ik met rust en aandacht mijn hand stil liet liggen op de buik en we samen wachtten, kwam er steevast een antwoord in de vorm van een klopje of een beweging van de baby. Dit was voor mij tevens een antwoord op mijn vraag wat ik als vader kon doen tijdens de bevalling. Ik kon iets betekenen, niet door iets te doen, maar door er te zijn en ruimte te bieden.

Bevalling

Auteur: De schrijfster van onderstaand verhaal werkt als kraamverpleegkundige in een ziekenhuis en vertelt het verhaal van haar eigen bevalling.

De tijd vliegt en ons leven is zo gevuld geraakt dat ik echt tijd moet maken om even te gaan zitten. Wij hebben haptonomische zwangerschapsbegeleiding gevolgd in de praktijk van Gert Klabbers. Ondertussen is onze zoon alweer 9 weken oud. En ook voor ons gaat het cliché op: wij voelen ons verrijkt met de komst van onze zoon. De periode rond de geboorte van ons kindje zijn enorme levenservaringen. Geweldig!

Plezier: Ik kijk met plezier terug op mijn eigen bevalling. Ik vind het een enorme verrijking. De zwangerschap is prima verlopen en tot en met de dag van de bevalling liep ik elke ochtend uitgebreid met onze hond in het bos. Voor mij een heerlijkheid. Aan het eind van de wandeling, rond 11.00 uur op maandag begon het wat te rommelen. Ik heb vervolgens thuis nog wat gerommeld (ik wilde natuurlijk persé een aantal huishoudelijke dingen klaar hebben). Rond 13.30 uur was ik er voor mijn gevoel klaar voor om in mijn weeën te duiken, ze werden ook vervelend. Om bewust "de knop" om te zetten heb ik het bad vol laten lopen en er overdwers in bad in een lotushouding met mijn handen op mijn onderbuik, prachtig de weeën kunnen opvangen. Het voelde goed en ik heb, echt waar, heel lang van dit proces genoten. Toen de verloskundige toucheerde rond 16.00 uur, had ik al 4 centimeter ontsluiting. En zoals Gert vertelde was dat voor mij de bevestiging van mijn

gevoel. Wat voel je je dan mentaal sterk. Je lichaam in een dergelijk proces goed aan te voelen geeft heel veel kracht.

Pijn: Tot 17.30 uur heb ik in bad gezeten. Daarna begon bij mij een vervelende symfysepijn op te spelen. Dat stond los van de weeënpijn tot dan toe. Eerlijk is eerlijk, ik raakte mijzelf vanaf dat punt regelmatig kwijt. De pijnlijke druk op mijn schaambeentjes heeft ervoor gezorgd dat ik er in die periode niet met mijn gevoel bij kon blijven. Gelukkig bleek ik ook al 8 centimeter ontsluiting te hebben. Dat ging dus gelukkig allemaal zeer voorspoedig. Rond de slaapkamer en het toilet heb ik nog verschillende houdingen geprobeerd, maar de pijn verdween niet. De verloskundige heeft toen om 18.15 uur mijn vliezen gebroken. Het bleek meconium, maar aangezien de harttonen bij elke controle goed waren en ik ook volledige ontsluiting had, durfde zij het thuis wel aan. Wij dus ook.

Persen: Om 18.30 uur zijn wij gaan persen. Helaas speelde de symfysepijn nog steeds heel erg op. Dat maakte dat ik heel erg van mijzelf baalde op dat moment. Dat ik niet de controle kon bewaren! Gelukkig erkende de verloskundige de symfysepijn. Tijdens inwendig onderzoek kon ze voelen dat het kopje niet voorbij de symfyse kwam en er daardoor met volle kracht op zat te beuken. Dit rotgevoel had dus een reden! Gelukkig kon zij met haar vingers het koppie net een zetje geven, waarna ze voelde dat deze naar beneden kwam en ook de spildraai inzette. Vanaf dat moment had ik meteen persdrang. Vervolgens is onze zoon om 19.20 geboren met een armpje naast zijn gezicht! Hij moest flink worden

uitgezogen en na 45 minuten flink stimuleren, hij kreunde best nog even, ontspande hij en ging vervolgens perfect aan de borst. Tot op heden gaat dit nog steeds perfect. Uiteindelijk heeft de verloskundige mijn ruptuur gehecht en ook hierbij heb ik de haptonomie toegepast. In combinatie met de verdoving was het hechten niet pijnlijk. Een korte heftige bevalling voor een eerste, 8,5 uur in totaal. Gemiddeld rekenen wij in het ziekenhuis 12 uur voor een eerste bevalling. Voor mijn gevoel heeft de toepassing van de haptonomie er voor gezorgd dat mijn ontsluitingsperiode heel vlot is verlopen. Mijn man was in de buurt en kwam geregeld even kijken. Dit was voldoende en ik voelde mij daar erg goed bij. Tijdens de laatste ontsluitingsfase heeft mijn man mij heel erg geholpen door zo nu en dan in mijn benen te "knijpen" tijdens een wee. Dit werkte dan goed. Tijdens het persen en vooral het laatste stuk, toen het kopje zichtbaar werd voor hem, kon ik volledig op zijn verbaasde uitdrukkingen afgaan, ik kon precies aan hem horen hoe ver het was. Super!

De haptonomische zwangerschapsbegeleiding heeft voor mij een belangrijk aandeel gehad in mijn zwangerschap en de bevalling.

Haptonomie in de verloskamer

In gesprek met de Kraamverpleegkundige

Helaas moet ik toegeven dat er, gemiddeld genomen, maar weinig verpleegkundigen open staan voor haptonomie. Blijkbaar kan men moeilijk vanuit het gevoel werken. Concrete handvaten, zoals de theorie die wij vanuit de opleiding aangereikt krijgen, voelen erg prettig omdat je hetzelfde doet als iedereen (datgene wat men bij de traditionele zwangerschapsgymnastiek krijgt aangeleerd). In de opleiding wordt ook niet gestimuleerd om je te verdiepen in andere vormen van zwangerschapsbegeleiding en dat is in mijn ogen een tekortkoming. Mijn eigen ervaring, als kraamverpleegkundige, is dat het wel degelijk zin heeft om mensen vanuit een andere invalshoek te begeleiden. Het leuke aan de zorg is dat je elke keer weer met een uniek individu te maken hebt. Hierdoor moet je de zorg/begeleiding elke keer afstemmen op de betreffende persoon. Dat geeft, voor mij in ieder geval, de glans op het werk wat ik doe. In mijn werk als kraamverpleegkundige zie ik het als mijn taak te zorgen, dat de barende een prettige herinnering aan de bevalling overhoudt. Los van het feit dat een bevalling voorspoedig verloopt en er een gezond kindje geboren wordt. Door de barende vrouw haar lijf te laten voelen zoals de haptonomische zwangerschapsbegeleiding dat aangeeft, heb ik tot nu toe leuke veranderingen in een baringsproces gezien. In deze tijd zie je dat veel vrouwen bij de minste of geringste pijn zich afsluiten van hun lijf, verkrampen en niet mee willen doen in het "prachtige" proces van bevallen. Door de verkrampde houding verloopt het proces dan langzamer, wat o.a. uitputting tot gevolg heeft. Daarbij werkt de

plaats van bevallen, in dit geval het ziekenhuis, ook storend in het natuurlijke proces. Door een vrouw bewust te laten worden van haar rol en vervolgens haar lichaam te laten voelen door haar handen op haar buik te plaatsen, vooral tijdens een wee, geef ik vaak een heel positieve draai aan het bevallingsproces. Heel bijzonder om te zien. En eerlijk is eerlijk. Dit beeld had ik al van bevallen, maar nu ik zelf haptonomische zwangerschapsbegeleiding bij Gert Klabbers heb gevolgd en een bevalling heb mogen doormaken, is mijn beeld daarover alleen maar bevestigd. Super toch?

Aanraken van baby's en kinderen

In gesprek met de Kraamverzorgende

In mijn werk kom ik nog regelmatig mensen tegen, die bang zijn om hun pasgeboren kindje te verwennen. Wanneer een baby huilt omdat hij/zij honger heeft, vindt iedereen het heel normaal om daar op in te gaan en vindt ook iedereen het logisch dat de baby stil wordt als hij te drinken krijgt. Maar als zo 'n kleintje geen honger heeft en zomaar "zonder reden" huilt en stil wordt als je het bij je neemt, zijn er mensen die denken dat de baby dan verwend wordt. Als alle bekende oorzaken van huilen zijn uitgesloten, zoals honger, een vieze luier, een boertje of wat dan ook, heeft een kindje waarschijnlijk gewoon behoefte aan troost, jouw warmte, het geluid van een vertrouwde stem. Het kindje was 9 maanden dicht dan dicht bij de moeder. Alleen in een bedje of wiegje is dan wel een enorme overgang. Vooral 's-nachts als het donker en stil is willen veel baby's in het begin het liefst dichtbij mama en papa zijn. Tenzij de mens ingrijpt, zal het kalfje, veulentje, lammetje en ga zo maar door, altijd dicht bij zijn moeder te vinden zijn, dag en nacht. Pas als het groter wordt zal moeder haar jong af en toe laten weten dat het wel even genoeg is geweest. Aanraken en liefde is een eerste levensbehoefte. Als je met een kindje rondloopt en een liedje voor hem zingt en je ontdekt de oorzaak van het huilen niet direct en het kindje blijft huilen, geef je het kindje toch het gevoel dat je hem niet aan zijn of haar lot overlaat als ie moet huilen omdat ie ergens verdrietig over is. Door in te gaan op de behoefte, krijgt het kindje vertrouwen dat de ander er voor hem / haar is, als het nodig is.

Een intakeverslag

Auteur: Gert A. Klabbers

DIT IS EEN INDRINGEND VERHAAL!

Als iets van dit intakeverslag niet goed ontvangen wordt, bel dan gerust de praktijk 055 – 5760004

Als gevolg van een langdurend affectief voedingstekort, kon ze de tederheid die ze nodig had niet meer verdragen. Haar verhaal begint met een verslag van haar tijd als pupil in een orthopedagogisch behandelingsinstituut. Ze was 17 jaar en maakte deel uit van een gemengde groep. Ik was op die groep te werk gesteld als vervanging voor de militaire dienstplicht in de periode van 1980 tot 1982. In die tijd had ik nog geen kennis gemaakt met de haptonomie. Samen met 4 collega's stond ik in wisselende diensten op de groep als groepsleider. Ik observeerde twee verschillende "soorten" groepsleiders. De groepsleider die de groep opkwam met een grote mond en zei: "de eerste de beste die iets verkeerd doet, smijt ik in de isoleercel" en de groepsleider die de groep opkwam en zei: "ach, die arme kinderen, laten we het gezellig maken." Beide groepsleiders konden geen orde houden op de groep en het liep altijd uit op conflicten. Bij de groepsleider met de grote mond gelijk aan het begin van de dienst en bij de groepsleider die het gezellig wilde maken meestal vlak voor de overdracht als ze nog even van alles wilde regelen. Het bleek dat er op deze manier voor de beheersbaarheid van de groep eigenlijk altijd twee groepsleiders per dienst nodig waren. Bij voorkeur van beide "soorten" groepsleiders één. Eigenlijk waren er op deze groep Moeders en Vaders met ruime levenservaring nodig, maar de

groepsleiders waren jonge mensen van rond de twintig, die zelf nog geen kinderen hadden. Van affectiviteit was geen sprake, er was alleen maar angst en agressie. In dit milieu heb ik haar destijds leren kennen via een dossier dat voorgelezen werd door een collega groepsleider. Ze werd voorgesteld / afgeschilderd als een meisje dat er wel pap van lust. En daarmee werd bedoeld dat ze met iedere jongen die ze tegenkwam de bosjes in dook. Het beeld wat ik van haar kreeg klopte echter niet met de werkelijkheid. Ik had een wellustig type verwacht, maar haar ogen stonden dof en ze keek treurig uit haar ogen. Ik begreep niet wat al die jongens in haar zagen. Vol verbazing heb ik de gang van zaken een tijdlang aangezien. In het tweede jaar werd ik haar mentor en kreeg ik zicht op haar beleving. Ze wist helemaal niets van seksualiteit en liet zich gewoon gebruiken door al die jongens en was op die manier een populaire meid. Ze begreep ergens wel dat het niet klopte en wilde er wel mee stoppen, maar ze kon niet anders meer. Het werd inmiddels ook als vanzelfsprekend van haar verwacht dat ze beschikbaar was. Mijn pogingen om dit ellendige drama te stoppen, bleven mede als gevolg van onbegrip en onverschilligheid van collega's, vruchteloos. Totdat ik tijdens een reorganisatie kans zag om haar mee te nemen naar een gesloten meidengroep. Dat werd me door haarzelf in die tijd niet in dank afgenomen. In de eerste weken dat ik op de groep stond, moest ik dagelijks met haar vechten en eindigde zij tijdens mijn dienst herhaaldelijk in de isoleercel. Met haar heb ik het meest gevochten. Na het beëindigen van mijn vervangende militaire dienstplicht ben ik buiten het instituut gaan werken als fysiotherapeut en gestart met de basisopleiding voor haptonomie. Nog lange tijd na mijn vertrek

kreeg ik via het instituut kaartjes van de meiden uit mijn groep als ze een mijlpaal bereikt hadden in een leven buiten het instituut. Zo kreeg ik van haar een paar jaar later een kaartje dat ze getrouwd was. Vijfentwintig jaar later kom ik haar tegen in mijn praktijk Haptotherapie. Ze heeft drie kinderen, een eerste kleinkind en ze laat zich nog steeds gebruiken. Tijdens de hernieuwde kennismaking vertelde ze dat ze niet eens wist dat ik Haptotherapeut was, maar dat ze mij via het instituut heeft opgespoord. Vanwege door mij georganiseerde trainingen voor groepsleiders was ik in het adressenbestand gebleven. Ze heeft problemen. Het uitvoeren van seksuele handelingen is voor haar nog steeds geen probleem. Zij is echter geconfronteerd met hoe haar schoonzoon en dochter op affectieve wijze met hun kleinkind omgaan. Hierdoor heeft ze (her)ontdekt dat er een aspect van het leven is, waar zij niet aan meedoet. En na een woordenwisseling met haar man over het feit dat ze geen zin meer had om altijd beschikbaar te zijn, herinnerde ze zich mij van zolang geleden. Ze kwam samen met haar man in eerste instantie voor een gesprek. Na een kort gesprek hebben we samen de handdoeken uit de kast opnieuw opgevouwen. Ook met haar ogen dicht kon ze met haar tast via de handdoek mijn bewegingen moeiteloos volgen. Ze ging op de behandelafel liggen en zoals ze de bewegingen van de handdoek volgde, zo kon ze ook mijn hand volgen op haar rug. Maar als ik vroeg: "Ik raak nu je rug aan, wat doet je dat?" Kon ze geen antwoord geven. En op mijn vraag: "zal ik ermee stoppen of doorgaan"?, zei ze: "dat maakt me niet uit, als het helpt dan is het goed". Toen zijn we op twee stoelen tegenover elkaar gaan zitten en nodigde ik haar uit om haar hand in mijn hand te leggen.

Bereidwillig stemde ze toe. Ik observeerde dat ik haar hand aanraakte en dat zij zich aan liet raken. Ik vertelde dit aan haar en zij begreep dat ze iets anders deed dan ik, maar ze kon het niet meteen veranderen. Cliënt: "wat moet ik doen?". G.: "Wat zou je willen?". Cliënt: "ik ben bang en durf niet". G.: "Wat kan er gebeuren?". Cliënt: "dat weet ik niet". G.: "Je kunt de warmte van de zon op je huid ervaren, maar op een mooie zomerse dag kun je ook een behaaglijk gevoel van binnen krijgen, alsof je rechtstreeks contact hebt met de zon die je koestert, alsof de zon rechtstreeks bij je naar binnen komt, ken je dat gevoel?". Cliënt: "ja, ik vind het heerlijk in de zon". G.: "Zo is het ook mogelijk dat je via de aanraking, menselijk contact ervaart met de ander. Dat contact kan je in je gemoed raken". Cliënt: "kunnen we dat oefenen?" G.: "Het is geen handigheidje of een vaardigheid die je kunt trainen, mensen kunnen van nature vanuit zichzelf voelen, er is veiligheid en vertrouwen voor nodig en als ergens onderweg in je leven het vertrouwen beschadigd is, moet je het ook een beetje tijd gunnen". Een paar weken later belde ze op, dat ze graag bij mij iets wilde leren over tederheid en aandacht. Maar omdat ze met een man getrouwd was, die ook niet beter wist dan dat het de taak van zijn vrouw was om hem seksueel te bevredigen, heb ik voorgesteld om allebei een afspraak te maken voor een opbouw en daarna een keuze te maken om in therapie te komen en daarin hebben ze toegestemd.

Een behandelingsverslag Haptotherapie

Auteur: Gert A. Klabbers

DIT IS EEN INDRINGEND VERHAAL!

Als iets van dit behandelingsverslag niet goed ontvangen wordt, bel dan gerust de praktijk 055 – 5760004

Ze belde 's-ochtends vroeg op. Het was 6.45 uur. Cliënt: "Het is nog een beetje vroeg, maar ik ben net wakker en als ik langer wacht dan durf ik niet meer te bellen en is het misschien te laat. Kan ik vandaag komen?" Ik kende haar niet en was verrast door het vroege tijdstip waarop ze belde en vroeg: "Wat is er aan de hand?" Cliënt: "Dat kan ik niet vertellen, maar kan ik vandaag komen?" Er klonk iets dringends in haar stem. Het was geen paniek, maar er was wel echt iets aan de hand, want haar stem drong heel diep in mij door. Ik keek in mijn agenda en besloot om 's-middags ruimte te maken. Ik vertelde haar, hoe laat ze kon komen. Het bleef stil aan de telefoon en ik vroeg nogmaals: "Kun je om 15.00 uur?". Ze hilde zachtjes, zei ja en hing op. 's-Middags was ze stipt op tijd aanwezig. Een rustige oude vrouw. Ze vertelde dat haar man ruim twintig jaar geleden was overleden en daarna was ze nooit meer aangeraakt. Ze had wel kinderen en tijdens een begroeting werd er wel gekust, maar dat was toch anders. Een paar jaar geleden was ze haar beide borsten kwijtgeraakt als gevolg van borstkanker en onlangs waren opnieuw uitzaaïngen geconstateerd. Hannah: "Wil jij me daar nog één keer aanraken voor ik dood ga". Heel even ging het door me heen dat ik vanuit mijn professionele deskundigheid moest starten met een intake en het vaststellen van een behandelplan en een en ander zou moeten vastleggen in een

dossier. Gelukkig had ik de moed om dat maar weer eens over te slaan en ik stelde haar voor om op de behandeltafel te komen liggen, zodat ik eerst haar rug zou kunnen aanraken. Ze trok haar trui en blouse uit en ging op haar buik op de behandeltafel liggen. Ik deed de bandjes van haar BH los en terwijl ik naast haar op de rand van de behandeltafel zat, legde ik beide handen op haar rug. Vervolgens bleef het heel lang stil, totdat ik na verloop van tijd begon te aarzelen. Ze moet dat gevoeld hebben, want ze zei: "ga maar door!" Ik bleef nog een tijdje stil naast haar zitten met mijn beide handen op haar rug, tot ik het gevoel had dat we aan elkaar gewend waren. Ik vroeg: "Wat heb je nodig, Hannah". Ze zei: "Eigenlijk wil ik nu graag dat je m'n voorkant aanraakt, waar geen borsten meer zijn. Ik voel me daar zo ontkend". Ze draaide zich om en lag met haar bovenlichaam naakt en kwetsbaar op de behandeltafel. Ze moedigde me aan, maar het ging me te snel, dus ik stelde voor om een tussenstap te maken en haar eerst aan te raken met een handdoek ertussen. Dat vond ze goed en het bleek een goede keus, want hierdoor voelde we ons allebei weer wat vrijer om te bewegen en te ademen. Door de handdoek heen voelde ik hobbels en harde stukken. Stug littekenweefsel dat na de operatie onder de trui was verdwenen en waar niets meer mee gedaan was. Ik keek haar aan en zei: "dit is een deel van je lijf, beschadigd en verminkt, dat kunnen we allebei voelen. Maar gaat het hier nou echt om, hoe is het nou met jou?" Er rolde een traan over haar wang. Heel stilletjes, ik kon haar bijna niet verstaan, zei ze: "Ik voel me zo koud". Ik deed de handdoek weg en legde beide handen op de plek waar eens haar borsten zaten en zei: "vergeet nou eens de borsten die je niet meer hebt en de littekens die er

zitten. Voel eens gewoon mijn handen, voel eens mij. Na enkele ogenblikken draaide ze zich met haar rug naar me toe en ging opgerold op haar linkerzijde liggen en hield toen zelf haar handen op haar borst. Ze zei: "ik heb mezelf daar ook niet meer aangeraakt". Ik ging op de rand van de bank achter haar zitten en legde een arm om haar heen en een hand op haar buik. Toen begon ze zo hartverscheurend te huilen, dat ik weer ging aarzelen. Dat voelde ze weer feilloos aan, want ze legde een hand op mijn hand die op haar buik lag. Na een tijdje werd het stil. Ze zei: "zo is het goed". Ze stond op, kleepte zich aan, keek me aan en zei: "dankjewel, voor dat je het gedurfd hebt". Ik bel je wel. Een tijdje later kreeg ik een kaart van haar dochter. Moeder was overleden en had gevraagd om mij nog een keer te bedanken en te zeggen dat ze niet meer zou bellen.